

**Unios notatserie
nr. 1/2026**

Unios skattepakke -innspill til Skattekommissjonen

28. april 2026

Innhold	Side
Skattekommisjon	3
Prinsipper for et godt skattesystem	3
Økt ulikhet	4
Aksjonærmodellen, fritaksmetoden og skjermingsfradrag	5
Generasjonsskifter og exit-skatt	6
Overskuddsflytting og frontfagsmodellen	6
Aksjonærmodellen må strammes inn	6
Formuesskatt og arveskatt	7
Eiendomsskatt	8
Grunnrenteskatt	8
Miljøavgifter	9
Unios skattepakke for en ny samlet formues- og kapitalbeskatning	9
Unios skattepakke	10

Unios notatserie på www.Unio.no (utdrag)

- Nr 1 2007 Tjenestedirektivet – en oversikt
- Nr 1 2008 Unios innspill til Likelønnskommisjonen januar 2008
- Nr 6 2010 Kombinasjon arbeid og pensjon
- Nr 5 2011 Uførepensjon og skatt
- Nr 1 2012 På arbeidsgivers nåde - privat tjenstepensjon
- Nr 2 2012 Er forskning arbeid?
- Nr 5 2012 Hybriden – tjenstepensjon à la carte
- Nr 6 2012 Frontfagsmodellen – modell under press
- Nr 1 2013 Yngre årskull og offentlig tjenstepensjon
- Nr 5 2013 Ny uførepensjon i offentlig tjenstepensjon fra 2015
- Nr 6 2013 Ny uførepensjon i privat tjenstepensjon fra 2015
- Nr 6 2014 Offentlig tjenstepensjon målt mot andre tjenstepensjonsordninger
- Nr 5 2015 Produktivitet – Unios kommentarer til Produktivitetskomisjonens innstilling
- Nr 2 2016 Produktivitet II – Unios kommentarer til Produktivitetskomisjonens andre innstilling
- Nr 3 2016 Hvor høy avkastning bør det forutsettes for innskuddspensjon?
- Nr 7 2016 Innskuddspensjon – arbeidsgivers drøm
- Nr 8 2016 Cappelen-utvalget
- Nr 1 2020 Korona unntakstilstand
- Nr 2 2020 Finanspolitiske tiltak i forbindelse med korona-pandemien
- Nr 4 2020 Om å ta ut folketrygden ved 67 år og fortsette i jobb – virkninger av samordningsreglene
- Nr 5 2023 Pensjon for slitne arbeidstakere
- Nr 4 2024 Medlemmer og yrkesaktive i LO, Unio, YS og Akademikerne
- Nr 2 2025 2025 – Det store pensjonsåret
- Nr 3 2025 Lønnsforskjeller mellom offentlig sektor og industrien for ansatte med høyere utdanning
- Nr 4 2025 Unios kommentarer til Revidert budsjett 2025 og Kommuneproposisjonen 2026
- Nr 5 2025 Trygdeoppgjøret 2025
- Nr 6 2025 Skattetriksing og hemmelighold svekker den norske modellen
- Nr 7 2025 Skatt på lønn og pensjon – mindre enn du tror
- Nr 8 2025 Unios krav til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026
- Nr 9 2025 Unios krav til regjeringen Støres arbeid med statsbudsjettet for 2027

Unios notatserie gir bakgrunn og kommentarer til aktuelle faglige og politiske spørsmål. Her trykker vi også Unios syn i viktige høringssaker og våre innspill i forbindelse med statsbudsjett mv.

Unios innspill til Skattekommisjonen

Vedtatt i Unios styre 14. april 2026

Unios skattepakke

Unio mener at et godt skattesystem må bygge på brede skattegrunnlag, bedre fordeling og mer skatt på aksjeinntekter, store formuer og grunnrente. Skattenivået må sikre velferd og gode fellesskapsløsninger også når andelen eldre i befolkningen øker. Norge har hatt en kraftig økning i ulikhet med økt konsentrasjon av inntekt og formue i toppen. Den øverste 1 pst av skattebetalerne omfattes ikke av vårt progressive skattesystem. Unio mener at hull som gjør det mulig å unndra seg beskatning må tettes, dette vil f.eks. øke den reelle aksjebeskatningen for de med de høyeste inntektene og formuene. Det handler om at «alle skal bidra». Unio har også satt lys på store virksomheters overskuddsflytting til lavskatteland for å unndra seg beskatning, det svekker skatteinngangen og grunnlaget for finansieringen av offentlige tjenester. Den samlede formuesbeskatningen må ikke reduseres, den gir viktig inntekt til fellesskapet og bidrar godt til omfordeling. Bunnfradragene i formuesskatten og en eventuell ny arveskatt må settes høyt, en ny arveskatt kan f.eks. ha et bunnfradrag på 15 mill. kroner. Vanlig hus og hytter skal skjermes for formues- og arveskatt.

Skattekommisjonen

Regjeringen har satt ned en bredt sammensatt skattekommisjon med medlemmer fra de fleste partiene for å sikre større ro og forutsigbarhet om skattesystemet. Den viser bl.a. til den brede oppslutningen om pensjonsreformen. Avstanden mellom partiene i skattepolitikken er nok større enn på pensjonsområdet, men det kan tenkes at det på noen områder vil være mulig å komme fram til enighet om system og rammer, om ikke satser og skattenivå. Det er særlig kapital- og eierbeskatningen det er behov for å se på. Dette ble sist utredet av Torvik-utvalget (NOU 2022: 20 Et helhetlig skattesystem). Unio leverte et omfattende høringssvar til utredningen i 2023.

Prinsipper for et godt skattesystem

Unio vil ha brede skattegrunnlag og omfordelende skatter som gjør det mer lønnsomt å arbeide og gjør det mulig å finansiere offentlige velferdstjenester av god kvalitet til hele befolkningen. Miljøavgifter skal sørge for at forurensere betaler. Brede skattegrunnlag gjør det

også lettere å holde lave skattesatser som både ivaretar effektivitets- og fordelingshensyn. Unio ønsker mer skatt på aksjeinntekter, store formuer og grunnrente. Skattesystemet må være progressivt, også for de som har store aksje- og utbytteinntekter. Globaliseringen trekker sterkt i retning av ensidig vektlegging av effektivitet og lavere generelt skattenivå. En slik utvikling svekker fellesskapsløsningene og skattesystemets omfordelende virkninger. Fordelingspolitikken må i større grad motvirke disse globale trendene. Økte skatter på formue og eiendom, grunnrente og forurensing må ses i denne sammenheng. Unio mener at et rettferdig skattesystem og en god fordelingspolitikk er en viktig forutsetning for et velfungerende trepartssamarbeid om viktige sider ved videreutviklingen av velferden.

Økt ulikhet

Det er en myte at vi har små økonomiske forskjeller i Norge. Den øverste 1 prosent av befolkningen med høyest formue betaler langt lavere skatt som andel av inntekt enn vanlige lønnstakere. Inntekts- og formuesulikheten har særlig økt etter tusenårsskiftet. Aaberget m.f. har sett på utviklingen i ulikhet over tid (Økonomisk ulikhet i Norge i det 21. århundre, SSB 2021). Deler av denne analysen er videreført i Nasjonalbudsjettet 2026. Mens offisiell statistikk viser om lag uendret ulikhet etter år 2000, blir bildet et helt annet når vi inkluderer inntekter som er holdt tilbake i selskap:

- Den øverste 1 prosent av skatteyterne har økt andelen av markedsinntekten (lønnsinntekter, næringsinntekter og kapitalinntekter) fra om lag 10 pst i 2001 til 25 pst i 2022 når vi inkluderer tilbakeholdte overskudd. Offisiell statistikk som ikke tar hensyn til tilbakeholdte overskudd, viser at andelen har ligget stabilt rundt 10 prosent i hele perioden for de 1 prosent med de høyeste formuene.
- Den øverste 1 prosent av skatteyterne har økt formuen med 140 pst. fra 2012-2021, økningen har fulgt børsutviklingen og er kraftigere enn økningen for den øverste 1 prosent i USA i denne perioden. For resten av befolkningen har formuen økt med 70 pst., om lag som boligprisutviklingen.

Ser vi på betalte skatter og avgifter viser tallene at vi har et progressivt skattesystem for 99 pst av befolkningen som i hovedsak har lønns- og pensjonsinntekt, mens den øverste 1 prosent har en gjennomsnittsskatt som er langt lavere enn alle andre:

- Gjennomsnittlig skatte- og avgiftsprosent, alle direkte og indirekte skatter og avgifter som andel av inntekt, utgjør for den nederste halvdel av skattebetalerne 41 pst av inntekten i 2021 (momsen utgjør over halvparten).
- Skattesystemet virker progressivt for 99 pst av befolkningen, samlet skatt for de 5 prosentene av skattebetalerne som ligger i intervallet 95-99 prosent betaler f.eks. 53 pst. av inntekten i skatt og avgift (her utgjør inntektsskatten mest).
- For den øverste 1-prosenten faller derimot gjennomsnittsskatten markert, og ser vi på de øverste 0,01 prosent av skatteyterne, de 500 med de høyeste formuene, betaler disse bare 8 pst av inntekten i skatt (her utgjør selskapsskatten mest).

- Både inntektene og skattebyrden generelt er jevnere fordelt i Norge enn i USA, men skattesystemet i USA er i motsetning til i Norge progressivt på toppen av inntektsfordelingen

Årsaken til at progressiviteten i skattesystemet ikke treffer de med de høyeste formuene i Norge skyldes at de nesten utelukkende har inntekt fra eierskap i selskaper, og her har det gjennom fritaksmetoden i aksjonærmodellen utviklet seg et enormt skattehull etter skattereformen i 2006 med kraftig økning i ulikhet som resultat. Når den øverste 1 prosent av befolkningen ikke bidrar, svekker det legitimiteten til skattesystemet og bidrar til at de øvrige 99 prosent mister tilliten til systemet og spør seg hvorfor de skal betale.

Aksjonærmodellen, fritaksmetoden og skjermingsfradrag

Stortinget vedtok i 2006 regler for beskatning av aksjeinntekt. Tanken var god, den såkalte aksjonærmodellen skulle bidra til at personlige aksjonærers aksjeutbytter skulle skattes med om lag samme sats som lønn slik at det ble mindre lønnsomt for aksjonærer som arbeidet i eget selskap å ta ut reelle arbeidsinntekter som utbytte for å spare skatt. I 2026 er marginalsakten for lønn inklusive arbeidsgiveravgift 53,9 pst, mens marginalsakten for utbytte inklusive selskapsskatt er 51,5 pst. Til tross for om lag like marginalsaktesatser på aksjeinntekt og lønnsinntekt, har de med de høyeste formuene som kun har aksjeinntekt likevel langt lavere gjennomsnittsskatt enn lønnstakere.

Aksjonærmodellen skal hindre at samme inntekt blir beskattet flere ganger hvis kapital blir flyttet fra ett selskap til et annet selskap, kapitalmobilitet er ønsket så kapitalen kan flytte dit den gir mest avkastning. En vil unngå såkalt innlåsnings effekter. For å sikre dette fikk vi fritaksmetoden som gjør at investorer og selskap kan flytte kapital mellom selskap uten at det utløser skatt. Dette ble etter hvert et gedigent skattehull. Private holdingselskap ble vanlig blant de høyeste formuene. Utbytte og gevinster fra selskaper de hadde eierandeler i ble overført til holdingselskapet så personen slipper å ta ut utbytte og dermed måtte innberette dette i selvangivelsen og betale utbytteskatt. SSB anslår i Rapport 2025/21 at kapitalen i unoterte selskaper i 2022 er 4600 mrd. kroner, og at det samlede skattegrunnlaget i disse selskapene er 4200 mrd. kroner. Det indikerer at mesteparten av kapitalen i de unoterte selskapene består av utbytter, akkumulerte gevinster og tilbakeholdte overskudd som har vært forretningsmodellen for de private holdingselskapene etter 2006. Kapitalen består i liten grad av innskutt egenkapital. Størrelsen på den ubeskattede kapitalen i de unoterte selskapene tilsvarer et femdels oljefond.

Om ikke fritaksmetoden var nok, ble det som en del av aksjonærmodellen i 2006 også innført et såkalt skjermingsfradrag som gjør det mulig å ta ut litt av aksjeinntektene skattefritt. Tanken var at en «normalavkastning» kunne tas ut skattefritt, siden overskuddet allerede var skattlagt med 22 pst i selskapet. Har du f.eks. 100 mill. kroner i ubeskattet kapital i holdingselskapet, kan du ta ut 3,9 mill. kroner skattefritt hvert år hvis den såkalte skjermingsrenten er 3,9 pst.

Generasjonsskifter og exit-skatt

Uten arveskatt kan de private eierne av holdingselskapene overføre midlene skattefritt til neste generasjon. Slik får vi etter hvert en gruppe mennesker med svært store formuer med stor innflytelse og makt. Bladet Kapitals liste for 2024 viser at Norge har 436 milliardærer, en økning fra 94 i 2005. Valgkampen i 2025 viste at mange av disse, åpent eller i det skjulte, utøvet en betydelig vilje til makt som utfordrer vårt demokrati.

Store kapitaleiere som ville sikre seg helt mot skatt og mulige endringer flyttet ut av landet, den såkalte exit-skatten hadde også hull, disse ble først tettet av regjeringen Støre da femårsregelen for skattefrihet nylig ble fjernet og det ble innført en 12-årsfrist på å betale exit-skatten.

Overskuddsflytting og frontfagsmodellen

Store selskaper flytter overskudd til lavskatteland for å spare skatt. Dette foregår også i Norge, det blir mindre til velferd og det svekker den norske modellen. Skattetriksingen, skatteunndragelsene og hemmeligholdet må stoppes gjennom tiltak og lovgivning nasjonalt og internasjonalt. Overskuddsflyttingen har virkninger for lønnsdannelsen og svekker arbeidstakernes forhandlingsposisjon og lønnsmuligheter. Dette må analyseres av partene. Unio har satt i gang et forskningsprosjekt i regi av Skatteforsk og SSB for å analysere hvor mye av overskuddene i norsk industri som flyttes til lavskatteland, hvordan dette bidrar til reduserte driftsresultater i industrien og hvordan dette igjen påvirker lønnsdannelsen, skatteinngangen og andre makroøkonomiske størrelser.

Norge er ikke lenger ledende i arbeidet mot overskuddsflytting og skatteparadiser. Vi må jobbe internasjonalt, men mye kan gjøres nasjonalt. Unio vil at Land-for-land-rapporteringen styrkes og gjøres offentlig tilgjengelig. Registeret over reelle rettighetshavere må åpnes for allmennheten, og det må kobles mot andre informasjonskilder. Vi trenger et løpende oppdatert aksjonærregister som gir allmennheten innsyn. Aksjebøker må føres digitalt i standardisert format. Og ikke minst må skatteetatens mulighet til kontroll og revisjon styrkes for å avdekke skatteunndragelser.

Aksjonærmodellen må strammes inn

Den kraftige økningen i tilbakeholdte utbytter og gevinster i private holdingselskaper er hovedårsaken til økt ulikhet de siste 20 årene. Unio mener at vi ikke kan ha et skattesystem som gjør det mulig å skyve skatteregningen framover i evig tid slik fritaksmetoden åpner for. Vi støtter 2006-reformens intensjon om å gjøre marginals kattene for lønn og kapitalinntekt like. Hovedproblemet i aksjonærmodellen er fritaksmetodens hull. Det bryter med fritaksmetodens intensjon at overføring av utbytte og gevinster til et personlig holdingselskap som ikke har noen annen oppgave enn å eie en persons aksjer, skal ha de samme skattefordelene som når kapitalen flyttes over i nye produksjonsselskaper og prosjekter som gir høyere avkastning og bidrar til omstilling. Unio mener at det må lages en plan som over

noe tid sikrer reell beskatning av de utbytter og gevinster som har akkumulert seg i de private holdingselskapene.

Unio mener videre at skjermingsreglene i aksjonærmodellen må oppheves. Torvik-utvalgets mindretall viste til at småsparere og småinvestorer har hatt lite glede av skjermingsreglene og at det først og fremst er store personlige investorer som har hatt nytte av disse, mange organisert som personlige holdingselskap. Dessuten har ingen andre land tilsvarende regler.

Unio mener at exit-skatten bør strammes inn, 12 år på å betale skatt etter utflytting er for lang tid. Tyskland har en tilsvarende regel, der må skatten betales i løpet av 5 år etter utflytting.

Et helt annet alternativ som bør utredes, er om vi skal knytte skatteplikten til statsborgerskapet, slik de har i USA. Det ville bety at alle som er norske statsborgere måtte betale skatt i Norge, uavhengig av hvor de bor.

Formuesskatt og arveskatt

Sammenliknet med andre land har Norge meget lav skatt på kapitalbeholdning når formuesskatt, dokumentavgift, eiendomsskatt og arveskatt ses samlet. Internasjonalt har de fleste land arveskatt, mens bare få land har formuesskatt.

Torvik-utvalget hadde i 2022 en grundig gjennomgang med forslag til endringer i formuesskatten og forslag om en ny arveskatt. Utvalget mente at hensynet til effektivitet og omfordeling forsvarer en egen skatt på formue, men at formuesskatten bør reduseres og delvis erstattes av en arveskatt. Utvalget mente at det ikke var grunn for å hevde at formuesskatten gir større samfunnsøkonomisk effektivitetstap enn andre vridende skatter, og at likviditetsutfordringene som følge av formuesskatten ikke er et stort hinder for bedriftenes kapitaltilgang. Utvalget ville fjerne alle verdsettelsesrabatter i formuesskatten, verdsettelsen av alle formuesobjekter bør være likere, særlig trekkes lav verdsettelse av ikke-børsnoterte selskaper fram som uheldig. Samlet foreslår flertallet i Torvik-utvalget lettelser i formuesskatten på over 8 mrd. kroner, men økte skattegrunnlag gjør det likevel mulig å redusere satsene og øke bunnfradraget fra 1,7 til 6,4 mill. kroner slik at bare om lag 6 pst av skattebetalerne ville betale formuesskatt.

Unio mener en videreføring av formuesskatten er viktig både ut fra fordelingshensyn, ut fra effektivitetshensyn og at den sikrer inntekter til velferd. I dag er formuesskatt nesten den eneste direkte skatten de med de høyeste formuene betaler, den bidrar til å sikre reell skattlegging av de største formuene i Norge. Videre gir formue i seg selv økonomiske fordeler og skatteevne. Slike fordeler blir bare delvis skattlagt gjennom inntekts- og kapitalbeskatningen, bl.a. fordi reell avkastning og fordel av formue bare delvis kommer i form av løpende, skattepliktig inntekt. Formuesskatten har derfor en selvstendig fordelingspolitisk begrunnelse som kommer i tillegg til inntektsbeskatningen av kapital.

Arveavgiften ble opphevet i 2014 etter å ha vært en del av det norske skattesystemet i over 200 år. Flertallet av OECD-landene skattlegger arv.

Torvik-utvalget argumenterte med at en arveskatt har bedre effektivitetsvirkninger enn de fleste andre skatteformer, i tillegg til at en arveskatt har gode fordelingsvirkninger. Utvalget *«legger særlig vekt på at store verdier ikke skal kunne overføres gjennom arv uten å komme til beskatning» ... «Skattlegging av arv motvirker opphoping av formue i enkeltfamilier, og innebærer økt beskatning av formue som en person ikke selv har bygd opp, og relativt mindre skatt på formue som er betinget av egeninnsats»*. Samlet foreslår flertallet i Torvik-utvalget en ny progressiv arveskatt med et bunnfradrag på 2 mill. kroner. For formuer mellom 2 og 3,5 mill. kroner foreslås en sats på 6 pst, mens for formuer over 3,5 mill. kroner foreslås en sats på 15 pst. Torvik-utvalget har også flere forslag for å motvirke uheldige tilpasninger og omgørelser som var noe av kritikken mot arveavgiften før 2014.

Unio mener det er på tide å vurdere en ny arveskatt som en viktig del av en ny samlet beskatning av formue i Norge. En arveskatt vil bidra til å redusere ulikhet og må utformes med store bunnfradrag som skjermer folks hus og hytter. Satser og bunnfradrag for en ny arveskatt må ses i sammenheng med endringer som gjøres i formuesskatten og eiendomsskatten, men arveskatten bør utformes med to satser så den virker progressivt på samme måte som formuesskatten.

Unio mener at bunnfradragene i både formuesskatten og en eventuell ny arveskatt må økes betydelig, f.eks. kan bunnfradraget i en ny arveskatt settes til 15 mill. kroner for å skjerme vanlige hus og hytter, samt små bedrifter og gründere.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatten i Norge er en kommunal skatt som den enkelte kommune kan velge å ha eller ikke. Unio mener at eiendomsskatten bør videreføres med statlig fastsatte grenser for satsene, men med mulighet for den enkelte kommune til å fastsette eiendomsskattegrunnlag og bunnfradrag fritt. De kommuner som synes det er viktig med en sosial profil på eiendomsskatten, kan dermed velge å ha bunnfradrag. Maksimalsatsen må settes høyere enn dagens makssats slik at kommunene kan øke egne inntekter.

Hvis det blir endringer i formuesskatten og det innføres en ny arveskatt er det naturlig at justeringer i eiendomsskatten ses i sammenheng med endringene i den samlede formuesbeskatningen. Unio mener at kommuner som velger å ikke ha eiendomsskatt, ikke må komme bedre ut i overføringssystemet for kommuneøkonomien enn en tilsvarende kommune som velger å ha eiendomsskatt, og for å motta kommunale skjønnsmidler fra staten må terskelen ligge høyere.

Grunnrenteskatt

Norge har lang tradisjon for og stor suksess med å skattlegge grunnrente. Petroleumsbeskatningen og vannkraftsbeskatningen er viktige grunnrenteskatter som gir store inntekter til fellesskapet som finansierer deler av vår velferd. De siste årene har vi også fått grunnrenteskatt på vindkraft på land og havbruk.

Grunnrente er den ekstraavkastningen som oppstår ved utnyttelse av knappe naturressurser og arealer. Rett utformet påvirker ikke grunnrenteskatten virksomhetenes investeringsbeslutninger, den treffer bare de som faktisk høster grunnrente eller har betydelige fordeler av fellesskapets investeringer. Grunnrenteskattene har også gode fordelingsvirkninger.

Unio mener at flere næringer og områder må betale grunnrenteskatt. Det er store innslag av grunnrente i fiskeri, særlig trålerflåten, i telesektoren og næringseiendom i sentrale strøk, ref. forslag fra rapporten Norge mot 2025 (NOU 2021: 4). Unio mener også at det må legges til rette for grunnrentebeskatning i offshore havvind, selv om lønnsomhetskalkylene per nå ikke er spesielt gode, det kan endre seg og da er det riktig at utbyggere er varslet om rammebetingelsene.

Unio mener også at regelverket for dagens grunnrenteskatt kan strammes inn på en rekke områder. Beskatningen for både oljeselskapene og vannkraftverkene bør gjennomgå med tanke på å rydde opp i både gunstige fradragsmuligheter og avskrivningsregler som reduserer dagens skattegrunnlag. Den såkalte friinntekten i petroleumsbeskatningen må fjernes raskt, noe også Torvik-utvalget foreslår. Alternativt kan grunnrentesatsen i petroleumsbeskatningen økes med noen prosentpoeng. Det er også rom for å øke grunnrentesatsen i havbruk. Grensen for «små» vannkraftverk og havbruksselskaper må settes betydelig lavere for å beskatte all grunnrente og gjøre det vanskeligere å organisere seg bort fra skatten slik dagens system åpner for. Vannkraft bør, etter justering for konsesjonsavgift og konsesjonskraft, ha like høy grunnrenteskatt som olje. I dag tilfaller milliarder i ekstraoverskudd i stor grad de kommunene som er kraftverkseiere. Dagens vridende «konsesjonsskatter» må legges om til en nøytral fordelingsmekanisme til de berørte kommunene.

Miljøavgifter

Skattesystemet må i større grad innrettes slik at de store eksistensielle utfordringene knyttet til klima og natur ivaretas. Mer skatt og avgift på utslipp, ressursbruk og naturinngrep kan brukes til å redusere andre skatter eller finansiere økt behov for velferd. Miljøavgifter vil ofte ha flere gode effekter, de reduserer skadelig adferd fra virksomheter og personer, de gir inntekt og de kan øke sysselsettingen. I den grad miljøavgiftene rammer folk med lav inntekt hardere enn andre, må dette kompenseres på annen måte, hvis ikke vil oppslutningen om miljøpolitikken svekkes. Om andre skatter påvirker miljø, klima og natur, er det viktig at disse i størst mulig grad innrettes slik at de negative effektene blir minst mulig.

Unios skattepakke for en ny samlet formues- og kapitalbeskatning

Dagens skattesystem lar de 1 prosent med de høyeste formuene slippe unna med lav skatt, mens resten av befolkningen betaler langt mer fordi vi omfattes av et reelt sett progressivt skattesystem. Over tid har dette gitt økt ulikhet i Norge. Hovedårsaken finner vi i aksjebeskatningen og den såkalte fritaksmetoden i aksjonærmodellen som har blitt utnyttet gjennom opprettelse av private holdingselskaper som i praksis sørger for at aksjeinntekter i

liten grad kommer til beskatning. Unio mener at det må lages en plan som over noe tid sikrer reell beskatning av de aksjeutbytter og annen kapitalinntekt som har akkumulert seg i de private holdingselskapene.

Unio mener at formuesskatten må beholdes, den har gode fordelings- og effektivitetsvirkninger slik det er påpekt av flere offentlige utvalg, men den kan gjøres mer treffsikker ved å redusere verdsettingsrabatter og ved en betydelig økning i bunnfradragene slik at den bidrar langt sterkere til å redusere den økte ulikheten og skjermer vanlige boliger og hytter. En betydelig økning i bunnfradraget vil også hjelpe småbedrifter eller gründervirksomheter som eventuelt måtte ha dårlig likviditet og problemer med å betale formuesskatten. Unio vil ikke unnta såkalt «arbeidende kapital» fra formuesskatt, det vil kun være å gi skattefrihet til de som i all hovedsak har sine verdier i aksjer og driftsmidler.

Med mindre vekt på formuesskatten, mener Unio at det bør vurderes å innføre en ny arveskatt. Denne bør utformes med et betydelig bunnfradrag på f.eks. 15 mill. kroner som skjermer vanlige boliger, hytter og små bedrifter.

Grunnrenteskatt er en meget god form for beskatning, den virker ikke vridende som andre skatter, den påvirker ikke investeringsbeslutninger og den gir inntekt som kan brukes på velferd. Unio mener at alle former for grunnrente må beskattes, også fiske, trålerflåten, havvind og næringseiendom i sentrale strøk, og at det er store muligheter for å stramme inn på grunnrentebeskatningen der vi allerede har slik.

Unios skattepakke vil gi økte skatteinntekter. Det er nødvendig om vi skal klare å finansiere velferd og fellesskapsløsninger når andelen eldre øker. Hvis økte skatter ett sted utelukkende brukes på reduserte skatter et annet sted, vil velferdsstaten raskt få et finansiersproblem. Unios skattepakke gir likevel klar retning på kort sikt om et skatteforlik skal gjøres opp innenfor samme proveny.

Unios skattepakke:

- Aksjonærmodellen bør beholdes, men fritaksmetoden må justeres slik at store reelle utbytter og gevinster kommer til beskatning, i dag har unoterte selskaper 4200 mrd. kroner i ubeskattet kapital, det meste i private holdingselskaper.
- Skjermingsfradraget i aksjonærmodellen må oppheves.
- 12-årsregelen i exit-skatten strammes inn til en 5-årsregel slik de har i Tyskland.
- Skatteplikt knyttet til statsborgerskapet må utredes, dvs. at alle norske statsborgere må betale skatt i Norge, uavhengig av hvor de bor.
- Formuesskatten og en eventuell ny arveskatt må samlet sett gi minst like store inntekter som dagens formuesskatt, både formuesskatten og en arveskatt må være progressive.
- Bunnfradragene i formuesskatten og en eventuell ny arveskatt må økes betydelig for å sikre en innretning som bidrar til redusert ulikhet og skjerming av vanlige hus og hytter, småbedrifter og gründere. Bunnfradraget i en eventuell ny arveskatt kan f.eks. settes til 15 mill. kroner.

- Eiendomsskatten videreføres som en frivillig kommunal skatt med mulighet for en høyere makssets enn dagens og en innretning som gjør det mulig å skjerme vanlige boliger.
- Grunnrentebeskatningen utvides til nye områder som trålerflåten, havvind og næringseiendom i sentrale strøk.
- Skattegrunnlaget for dagens grunnrenteskatt i petroleum, vannkraft og havbruk må utvides, og friinntekten i petroleumsskatten fjernes.

Unio har over 400.000 medlemmer: lærere, lektorer, førskolelærere, sykepleiere, forskere, politi, prester, fysioterapeuter, ergoterapeuter, diakoner, kateketer, skatterevisorer, konsulenter, ledere, radiografer, maskinister, bibliotekarer, tannpleiere og logopeder

Unio vil sikre og videreutvikle velferdsstaten og samfunnets fellesverdier :
sikre full sysselsetting : øke forskningen : kjempe mot offentlig fattigdom og
privatisering av sentrale offentlige tjenester : øke verdsettingen av
utdanningsgrupper i offentlig sektor : sikre gode trygde- og
pensjonsordninger

Unio

UTDANNINGS
FORBUNDET

**FORSKER
FORBUNDET**

POLITIETS
FELLESFORBUND

Spir

ergoterapeutene

a AKADEMIKER
FORBUNDET

Skatterevisorenes
Forening

NLF